

28.4.2016 toimituksille: Elinkeinoelämän keskusliiton PK-johtaja, Suomen Yrittäjien varatoimitusjohtaja, SKAL:n toimitusjohtaja ja Ympäristöteollisuuden toimitusjohtaja:

Hankintalaki turvaa terveen kilpailun, eikä vaaranna pk-sektorin jätehuoltopalveluja

Uusi hankintalaki on valmisteilla ja tulossa eduskunnan käsittelyyn lähikuukausien aikana. Julkisessa keskustelussa on noussut esiin väärinkäsityksiä hankintalain uudistuksen vaikutuksista jätehuollon tulevaisuuteen pienten ja keskisuurten yritysten kannalta. Kuntapuolen näkemyksissä on annettu jopa ymmärtää, että yritysten palveluiden saanti olisi vaarassa. Näin asia ei ole.

Kuntien omistamat yhtiöt saavat nykyisin hankintalaissa etuoikeuksia yksityisiin kilpailijoihinsa verrattuna. Siksi on perusteltua luoda rajoituksia sille, kuinka paljon näiden etuuksien turvin kuntayhtiöt voivat mennä markkinoille. Eriarvoisista lähtökohdista käsin kilpailevat kuntayhtiöt vaikeuttavat etenkin paikallisten pk-yritysten toimintaedellytyksiä jätehuollon lisäksi useilla muillakin aloilla, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollossa, koulutuksessa, joukkoliikenteessä, ruokapalveluissa ja kiinteistöpalveluissa.

Hankintalakiuudistus parantaa pk-yritysten asemaa kahta kautta: Ensiksi parannetaan pääministeri Sipilän hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua hankintoihin tarjoajina. Toiseksi rajataan kuntien omistamien yhtiöiden kaksoisroolia, eli lakisääteisten tehtävien myyntiä ilman kilpailutusta ja samanaikaista mahdollisuutta tarjota palveluita vapailla yritysmarkkinoilla. Tämä kaksoisrooli on omiaan johtamaan ja johtanutkin kilpailuneutraliteetin vääristymiseen.

Kilpailuneutraliteetin, eli yksityisten ja julkisten yritysten tasapuolisten kilpailuedellytysten, turvaamisella on yhteiskunnallinen tavoite, joka liittyy taloudellisen toimeliaisuuden ja tuottavuuden vahvistamiseen. Vähäiselläänkin, puhumattakaan 10–20 prosentin, ulosmyynnin sallimisella on väistämättä merkittäviä kielteisiä vaikutuksia markkinoiden toimivuuteen. Ulosmyynnillä tarkoitetaan esimerkiksi kunnan määräysvallassa ja omistuksessa olevan toimijan myyntiä muulle kuin omistajalleen.

On syytä muistaa, että myös kunnille markkinoiden toimivuus on tärkeää. Yritysten välinen rehti kilpailu luo innovaatioita ja kasvua. Mitä paremmin yritykset menestyvät, sitä enemmän kunnassa on työpaikkoja. Verotulojen kasvaessa kuntatalous vahvistuu. Tätä toteutetaan pitämällä yllä tervettä kilpailua, mikä tuo myös kustannustehokkuutta asiakkaalle.

Suomalaisten yritysten jätehuolto on kautta aikojen ostettu markkinoilta. Jätehuollon saatavuus on turvattu kaikille yrityksille, niin pk-sektorille kuin maatalousyrittäjille, myös niissä poikkeuksellisissa tilanteissa, jossa yksityistä jätehuoltopalvelua ei olisikaan saatavilla. Jätelaissa on erikseen asetettu kunnille velvoite järjestää myös yritysten jätehuolto, ellei muuta palvelutarjontaa ole. Tämä velvoite on täysin riippumaton tulevan hankintalain sisällöstä.

Hankintalain uudistuksella luodaan paremmat edellytykset monipuoliselle yritystoiminnalle ja sen kasvulle myös jätehuoltosektorilla. Me allekirjoittaneet edustamme niin jätehuoltoa tarjoavan kuin sitä tarvitsevan elinkeinoelämän pieniä ja suuria yrityksiä. Hankintalain muutokset eivät ole suinkaan uhka pk-sektorille, vaan edellytys kasvua ruokkivan terveen kilpailun vahvistamiselle.

PK-johtaja **Jouni Hakala**, Elinkeinoelämän Keskusliitto
Varatoimitusjohtaja **Antti Neimela**, Suomen Yrittäjät
Toimitusjohtaja **Iiro Lehtonen**, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
Toimitusjohtaja **Tatu Rauhamäki**, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP